

sible, amb aquestes grafies, sospitar que hi hagi el sufix *-aç* (-ACIU): ho prova irrefutablement la grafia amb *-s* de totes tres mencions (majorment en aquesta zona de l'extrem NO. on *s* i *ç* no estaven encara neutralitzades ni c. a l'a. 1500 (*EntreDL* I, mapa 2, darrere p. 108); mentre que la reducció de *rs* a *s* fou antiquíssima pertot. Es tracta, doncs, d'un equivalent dels NLL val. *Giulars*, *Giularets* (que preciso més com a mossàrabs, en *DECat*, 27b50).

El singular corresponent *Aulà*, el recordo del te. d'Alós, a la vall d'Aneu: *port d'Aulà*, a la frontera nacional pirinenca, entre aquella vall i la vall d'Usto, del Coserans (etimologia absurda, d'un fantàstic **aula* 'alzina' en *BDLC* ix, 323, 349).

AULÓ

Lloc no llunyà dels anteriors, a l'Alt Pallars. Elevat en el gran serrat angular, aigües avall de Llavorsí, separant aiguavessos entre la N. Pallaresa i el seu afl. esq. provinent de Romadriu i Montenartó, que allí sota desemboca, al peu de Roní. Forts en aquella serra penyalosa, resistiren els soldats catalans, republicans, durant un any, després de l'ensorrada del front d'Aragó el 1937 fins després de la batalla de l'Ebre i del cap d'any de 1939. Allí i a la vall d'Assua pron. *ayló*: «Les Penyes d'Auló» és com ho he oït moltes vegades en aquells llocs, i entre altres a Joan Lluís Pallarès, fill d'aquella rogalia, que fou un d'aquells valents (deturpat com *Piedras de Aolo* pels enginyers castellans, i així en els comunicats oficials de la guerra).

Hi havia hagut un castell (que trobo des del S. XIV). I, ben escrit, consta «Collada i Castello d'Auló» en el capbreu de 1645 de la vall d'Assua (lín. 12); en un altre capbreu, a l'a. 1375: «castra d'Eoló, de Roní», que és com crec que s'ha de segmentar (encara que el copista escrivís «c. de Olo», xxxvi. anex 165, III, 54-55); el copista del S. XVIII va posar «la Roca d'Oló», copiant una notícia de l'a. 1519 (xxxvi, 162.9 i 10). Grafies alterades contra la pron. (*ayló* = *olor*) per ultracorreció de la pron. vulgar local *aybéles* = *ovelles* (a Rialb, xxxiii), *aybák* = *obac* (a St. Romà de Tavèrnoles, xxxvi, 159.12). El meu anàlisi etimològic seria EBUL-ONO- (*DECat* III, 827a53), amb el sufix de collectius fitonímics cèltics (ODEK-ONO- 'planter d'évols', ODOKO- en cèltic) (veg. *DCEC* i *DECH* s. v. *yezgo* 'évols'). Pel fet que en zones veïnes els évols l'anomenaven amb el nom cèltic EDOKO- no ens pot estranyar que ací es formés, amb el sufix cèltic, el derivat del nom llatí.

El cap de família ha quedat en la toponímia catalana, en el nom del poble conflent d'Évol (veg. s. v.).

Encara segurament hi podem afegir topònims occitans paral·lels, formats amb sufixos pre-romans, i pertanyents a l'altre vessant del nostre sector pirinenc mateix: *Aulús* al capdamunt de la vall coseranesa d'Oust (606 hab., amb un sufix com el dels nostres *Anyús* (*E. T. C.* III, 175 i 176, *Berrús*, *Bellús* etc.); *Aulòs* -òsse (*Bitr. z. Nfg.* 1973, 202-4ss.) 65 hab., a l'Alt Arieja (c^o de Las Cabanas). I, amb la mteixa terminació que el nom estudiat supra: *Aulàs*, 546 hab. en el dept.

Gard (c^o Le Vigan). De EBULOS mateix pot venir *Eoux*, en el c^o d'Aurignac, HGar.¹

¹ La pretesa etimologia cèltica **Abul-* del fr. *érable*, a desgrat de Wartburg, ha quedat refutada per l'adhesió de Pok. a l'ètimon veritable ACER ARBOR i la meua nota 7 del *DECat* I, 498, rebutjant l'existència de tal forma en cèltic antic. Amb més raó cal rebutjar, doncs, l'especulació (que jo havia fet algun dia) de derivar-ne el nostre grup toponímic *Aulet-Aulàs* etc. Arbitrari també sospitar que hi hagi relació amb el cast. *Ávila*, el cap de província lleonesa. Comencen els mateixos especialistes per posar en gran dubte l'existència de la pretesa comunitat paleocristiana *Abula*. SchzAlbornoz (*Rev. Un. Bs. As.* v, vol. I, 68) tendiria més aviat a creure que això es refereixi a la vila andalusa d'*Abla* entre Guadix i Almeria; jo vaig negar resoltament el caràcter pre-romà del nom (*Col. Prerrom. Salm.* 114.5f.). La *-i-* postònica d'*Ávila* induïx a creure que és un NP germànic (*Top. Hesp.* I 59, II 271); i *Abla* em sembla resultar d'una dissimilació eliminatòria, en ALBŪLA 'blanquinosa'. Amb més raó, per tant, descartem la idea de relacionar amb aquests noms castellans el nostre grup toponímic pirinenc.

AUL- (II)

Els noms i mots que designaven alzines i alzinars, en particular *aulet*, antiga designació del bosc d'alzines, encara viva en els racons més conservadors de la Selva, Guilleries i Gironès, provinent del llatí ILICETUM, per la via fonètica explicada en *LleuresC*, 216, i amb les condicions i detalls exposats en el *DECat* I, 246b8-23 i nn. 11 i 12. Es partí d'una variant antiga *elzet*, més acostada a l'ètimon llatí, i encara sense l'evolució fonètica sui generis que il·lustrarem en *LleuresC*, 209, 210-16. Hi hagué localment altres resultatats, com *Olzet*, que trobem en els docs., sovint en variants alterades pels copistes (*Olut*, *Olcet*...), a rectificar; p. ex. en un doc. de 1155 de l'escriptori d'Elna, o un de 1225 del Cart. de Roca-rossa. Menys freqüent, però no estrany, a Mallorca: pron. *aylçèt*: com ara *Ca N'Aulet de Baix* i *C. A. des Molí* te. de Lluçmajor (XLI), ma. Masc. 34E1; So n'*Aulet* te. de Sineu (XL, 100.9, Masc. 19H8).

En algunes comarques del cat. or. la forma *olzet* reduí el nexa *lz* a l'africada *dz*. Per exemple en el te. de Granera (entre Bages i Castellterçol) sento *l udzét* com nom d'un mas en una clotada que baixa a l'O. del poble, entre boscos d'alzinar (1926).

Auleda, del corresponent pl. neutre o sg. fem. ILICĒTA: l'*Auleda*, pda. on hi ha, en efecte, un bell bosc d'alzines, en el te. de Banyuls de la Marenda, prop de Poda, a l'alta Vallàuria pron. *l ulédà* (xxv, 33.19). També se'n troba en la toponímia del cat. NE. els diminutius *Auledell* (p. ex. vora St. Martí de Montnegre), i *L'Auledella*: en recordo almenys dos, designant sots que he freqüentat (cap a 1920-30), tots dos plens d'alzinar o joves rouredes, en els vessants SE. de la